

Учреждение образования
«Брестский государственный университет имени А. С. Пушкина»
Факультет иностранных языков

АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ ГЕРМАНСКОЙ ФИЛОЛОГИИ И ЛИНГВОДИДАКТИКИ

Материалы XXIX Международной
научно-практической конференции

Брест / Беларусь, 28 февраля 2025 года

В 2 частях

Часть 2

Брест 2025

УДК 811.11+372.016:811.111'112.2(082)

ББК 81.2Англ+81.2Нем

А 43

Рецензенты:

Т. И. Свистун, кандидат филологических наук, доцент

Н. В. Иванюк, кандидат педагогических наук, доцент

Редакционная коллегия:

Е. Г. Сальникова, кандидат филологических наук, доцент

О. Л. Зозуля, кандидат филологических наук, доцент

М. В. Гуль, кандидат филологических наук, доцент

Л. Я. Дмитрачкова, кандидат педагогических наук, доцент

Актуальные вопросы германской филологии и лингводидактики : материалы XXIX междунар. науч.-практ. конф., Брест, 28 февраля 2025 г. : в 2 ч. / Брест. гос. ун-т имени А. С. Пушкина ; под общ. ред. Е. Г. Сальниковой. – Брест : БрГУ имени А. С. Пушкина, 2025. – Ч. 2. – 178 с.

В сборник вошли материалы XXIX Международной научно-практической конференции, которая проходила 28 февраля 2025 года на базе факультета иностранных языков учреждения образования «Брестский государственный университет имени А. С. Пушкина».

Сборник включает материалы, в которых рассматриваются актуальные вопросы лингвистических и литературоведческих исследований, а также лингводидактические основы и инновационные направления языкового образования.

Сборник адресован научным сотрудникам, преподавателям учреждений высшего образования, аспирантам, студентам.

Ответственность за содержание и стиль публикуемых материалов несут авторы.

прикрепить к изучению какой-либо темы, то есть объяснить ребятам, чтобы они просто рисовали рисунки, независимо от того, что им задано было нарисовать искусственным интеллектом.

Следующая альтернатива – это создать сказку или диалог на основе нарисованных изображений. Можно работать в группах, в парах или индивидуально. Важно, чтобы все слова были использованы во время рассказа. Таким образом, истории получатся необычными, иногда смешными, а главное, это тренирует письменную и устную речь.

Подводя итог, можно сказать, что “Quick, draw!” представляет собой уникальный и эффективный инструмент для изучения иностранных языков. Данная игра, основанная на искусственном интеллекте, позволяет не только развлекать обучающихся, но и обучать. Визуализация, ассоциативное мышление и элемент игры становятся мощными катализаторами для усвоения нового материала, что дает учащимся возможность запоминать слова и учиться связывать их с образами и реальными ситуациями. Применение инновационных технологий в обучении играет ключевую роль в разработке современных методик. Внедрение таких инструментов в учебный процесс, как Quick, draw!, поможет учащимся быстрее и качественнее овладеть иностранными языками.

**Д. І. ЛАТЫШЭВІЧ, М. А. ХАЦЬКОВА, Я. С. ЗЯНОЎКА,
Ю. С. ГЕЦЭВІЧ**

Беларусь, Мінск, АПП НАН Беларусі

ЭФЕКТЫЎНАСЦЬ ВЫКАРЫСТАННЯ ЧАТ-БОТАЎ ДЛЯ НАВУЧАННЯ ЗАМЕЖНЫМ МОВАМ

Вывучэнне замежных моў, у прыватнасці англійскай як *lingua franca*, становіцца ўсё больш актуальным у сучасным свеце. Традыцыйныя метады навучання часта аказваюцца недастаткова эфектыўнымі для задавальнення індывідуальных патрэб навучэнцаў менавіта таму, што не ўлічваюць спецыфіку прафесійнага асяроддзя карыстальнікаў, што абцяжарвае засваенне лексічнага складу мовы і навыкаў камунікацыі. Сучасныя тэхналогіі апрацоўкі натуральнай мовы (NLP) і штучнага інтэлекту (AI) дазваляюць ствараць эфектыўныя дадаткі і чат-боты для навучання замежным мовам [1]. Такія праграмы з дабаўленнем функцыі чат-ботаў, як *Busuu*, *Mondly*, *Elsa Speak*, *Tandem*, *Memrise*, *Replica* і інш., прапануюць зручнае рашэнне гэтай праблемы, прадстаўляючы карыстальнікам магчымасць практыкавацца ў любы час і ў любым месцы [2]. Такія сістэмы спалучаюць сучасныя камп’ютарныя тэхналогіі і

педагогічныя прынцыпы для стварэння інтэрактыўнага і персаналізаванага працэсу навучання, адаптацыі пад узровень ведаў навучэнца і прадастаўлення персаналізаваных практыкаванняў.

Сучасныя чат-боты для вывучэння англійскай мовы можна класіфікаваць па некалькіх крытэрыях:

1. Па ўзроўні складанасці: ад ботаў для пачаткоўцаў, арыентаваных на базавыя навыкі (алфавіт, граматыка, лексіка), да ботаў для прасунутых карыстальнікаў, якія фактуюцца на вусным маўленні, ідыёмах і складанай граматыцы.

2. Па тыпу ўзаемадзеяння: боты, якія выкарыстоўваюць сцэнары з загадзя зададзенымі адказамі, і боты, якія выкарыстоўваюць больш складаныя алгарытмы апрацоўкі натуральнай мовы, здольныя да генерацыі больш гнуткіх і натуральных адказаў.

3. Па функцыянальнасці: боты, арыентаваныя на пэўныя аспекты мовы (напрыклад, граматыка, лексіка, вымаўленне), і боты з комплексным падыходам, якія ахопліваюць усе аспекты мовы.

Чат-боты складаюцца з наступных ключавых кампанентаў:

- модуль распазнання натуральнай мовы (NLU) аналізуе ўваходныя паведамленні карыстальніка, вызначае намеры (intents), сутнасці (entities) і кантэкст дыялогу [3]. Модуль выкарыстоўвае вялікую моўную мадэль GPT-4 для лепшага разумення запытаў;

- генератар адказаў фарміруе адказы на аснове аналізу ўваходных даных. Можа выкарыстоўваць шаблоны для стандартных пытанняў або генераваць унікальныя адказы з дапамогай нейрасетак;

- педагогічны модуль змяшчае базу даных практыкаванняў, граматычных правілаў і слоўнікавага запасу. Модуль адаптуе кантэнт пад узровень карыстальніка (пачатковы, сярэдні, прасунуты);

- інтэрфейс узаемадзеяння даступны праз папулярныя платформы, такія як *Telegram*, *WhatsApp* або web-інтэрфейс. Ён падтрымлівае тэкставыя і галасавыя фарматы зносін;

- аналітычны модуль збірае даныя аб прагрэсе карыстальніка і дае рэкамендацыі па далейшым навучанні.

Для распрацоўкі падобных ботаў выкарыстоўваюцца наступныя тэхналогіі:

- NLP-бібліятэкі: *spaCy*, *NLTK*, *Hugging Face Transformers*.

- Платформы для стварэння чат-ботаў: *Dialogflow*, *Rasa*, *Microsoft Bot Framework*.

- Хмарныя сэрвісы: *Google Cloud Speech-to-Text*, *AWS Polly* для сінтэзу гаворкі.

- Базы даных: *PostgreSQL* для захоўвання карыстальніцкіх даных і *MongoDB* для неструктураваных даных.

Эфектыўнасць чат-ботаў у навучанні англійскай мове вызначаецца некалькімі фактарамі:

1. Інтэрактыўнасць: інтэрактыўны характар зносін з ботам спрыяе актыўнаму ўключэнню вучняў у працэс навучання.
2. Персаналізацыя: магчымасць адаптацыі ўзроўню складанасці і тэмпу навучання да індывідуальных патрэбам навучэнцаў.

3. Неадкладная зваротная сувязь: хуткая праверка ведаў і выпраўленне памылак.

4. Даступнасць: магчымасць навучання ў любы час і ў любым месцы. Аднак, існуюць і абмежаванні:

1. Абмежаваныя магчымасці разумення натуральнай мовы: сучасныя чат-боты не заўсёды могуць карэктна інтэрпрэтаваць нестандартныя фармулёўкі і складаныя граматычныя канструкцыі.

2. Адсутнасць чалавечага фактару: немагчымасць атрымання эмацыйнай падтрымкі і індывідуальных кансультацый ад выкладчыка.

3. Залежнасць ад якасці даных: эфектыўнасць навучання напрамую залежыць ад якасці і колькасці даных, якія выкарыстоўваюцца для навучання чат-бота.

Далейшае развіццё чат-ботаў для вывучэння англійскай мовы звязана з:

- палепшэннем алгарытмаў апрацоўкі натуральнай мовы праз распрацоўку больш дасканалых мадэляў, здольных разумець і генэраваць больш натуральную і гнуткую мову;

- інтэграцыяй тэхналогій распазнання і сінтэзу маўлення для стварэння больш інтэрактыўных і рэалістычных навучальных сцэнарыяў;

- распрацоўкай персаналізаванай навучальных праграм: адаптацыя навучальных праграм да індывідуальных стылях навучання і мэтам навучэнцаў;

- выкарыстаннем гульнявых механік. Укараненне гульнявых элементаў для павышэння матывацыі і ўключэння вучняў у працэс навучання.

Такім чынам, чат-боты ўяўляюць сабой перспектыўны інструмент для вывучэння англійскай мовы. Іх эфектыўнасць шмат у чым залежыць ад якасці распрацоўкі і выкарыстання перадавых тэхналогій апрацоўкі натуральнай мовы [4]. Далейшае развіццё дадзенай тэхналогіі абяцае стварэнне больш эфектыўных і даступных навучальных сістэм, здольных задаволіць індывідуальныя патрэбы кожнага навучэнца і дапоўніць традыцыйныя метады выкладання [5].

СПІС ВЫКАРЫСТАНАЙ ЛІТАРАТУРЫ

1. Гецэвіч, Ю. С. Тэхналогіі аўтаматычнай апрацоўкі і аналізу маўлення з прымяненнем штучнага інтэлекту / Ю. С. Гецэвіч, В. В. Дыдо, Д. А. Бяляўскі [і інш.] // II Форум ІТ-Академграда «Искусственный интеллект в Беларуси» : доклады, Минск, 12–13 октября 2023 г. – Минск : ОИПИ НАН Беларуси, 2023. – С. 71–78.

2. Гецэвіч, Ю. Беларускаямоўная галасавая пытална-адказная сістэма / Ю. Гецэвіч, Я. Зяноўка, В. Дыдо, М. Люціч, М. Павуціна // *Наука и инновации.* – 2023. – №7 (245). – С. 13–16.

3. Гецэвіч, Ю. С. Апрацоўка натуральнай мовы як аснова метадаў і алгарытмаў маўленчага ўзаемадзеяння камп’ютарных сістэм і чалавека / Ю. С. Гецэвіч, Б. М. Лабанаў, Я. С. Зяноўка, Д. І. Латышэвіч // *Информатика.* – 2025. – С. 495–496.

4. Зяноўка, Я. С. Комплекс камп’ютарных сродкаў для апрацоўкі тэксту і маўлення / Я. С. Зяноўка, Д. І. Латышэвіч, А. А. Бакуновіч, М. А. Казлова, А. Я. Драгун, Ю. С. Гецэвіч // XXVII міжнародная навучна-практычная канферэнцыя “Актуальныя пытанні германскай філалогіі і лінгвядыдактыкі” / Брэст. гос. ун-т імя А. С. Пушкіна ; пад агул. рэд. Е. Г. Сальніковай. – Брэст : БрГУ імя А. С. Пушкіна, 2023. – С. 116–118.

5. Латышэвіч, Д. І. Камп’ютэрныя сэрвісы апрацоўкі натуральнай мовы ў кантэксце міжкультурных камунікацый / Д. І. Латышэвіч, А. Я. Драгун, А. А. Бакуновіч, М. А. Казлова, Д. А. Бяляўскі, Ю. С. Гецэвіч // *Язык и межкультурные коммуникации / Белорусский гос. пед. ун-т им. Максима Танка ; редкол. В. Д. Старичёнок и др.* – Мінск : БГПУ, 2023. – С. 216–220.

Р. Т. МАКСИМЧУК

Беларусь, Мінск, БГУИР

Т. А. ЛАМИНСКАЯ

Беларусь, Мінск, ИСЗ імя А. М. Широкова

ФОРМИРОВАНИЕ ИНОЯЗЫЧНОЙ ПРОФЕССИОНАЛЬНО-КОМУНИКАТИВНОЙ КОМПЕТЕНЦИИ СТУДЕНТОВ НЕЯЗЫКОВОГО ВУЗА

Развитие современного общества оказывает огромное влияние на все аспекты социальной жизни человека и предъявляет все более высокие требования к образовательному процессу. Важной задачей профессионального высшего образования является подготовка квалифицированных специалистов, обладающих необходимыми знаниями для успешной деятельности на рынке труда. Кроме того, они должны быть компетентными, свободно владеть своей профессией, а также ориентироваться в смежных областях деятельности, что позволит им эффективно выполнять свою работу.

Многие отечественные ученые-исследователи рассматривают качество современного профессионального образования как многоуровневую и всеобъемлющую характеристику, в которой качество подготовки специалиста, рассматривается как важный компонент этой характеристики. По мнению профессора И. Л. Бим, выпускник вуза должен быть полноценным участником коммуникативного процесса. Обучение иностранному языку должно быть ориентировано на «овладение общением во всех его основных функциях, а именно: познавательной, регулятивной, ценностно-

Захарова В. А. Применение электронного ресурса Twee.com для индивидуализации обучения при формировании коммуникативной компетенции у студентов 1 курса языковых специальностей.....	99
Князева Ю. В., Василевич М. Н. Образовательная Escape room как способ повышения цифровых компетенций у будущих специалистов вузов	104
Кулецкая Н. М. Оптимизация учебного процесса с помощью проведения викторины “jeopardy” в рамках обучения английскому языку	107
Курочкина Ю. А., Мухамадьярова А. Ф. Искусственный интеллект в обучении языкам: Quick, draw! – игра, которая учит	109
Латышэвіч Д.І., Хацькова М. А., Зяноўка Я.С., Гецэвіч Ю.С. Эфектыўнасць выкарыстання чат-ботаў для навучання замежным мовам	112
Максимчук Р. Т., Ламинская Т. А. Формирование иноязычной профессионально-коммуникативной компетенции студентов неязыкового вуза	115
Мартынюк О. А. Креолизованный текст жанра комикс как инструмент организации сюжетно-ролевой игры на уроке иностранного языка	118
Мілач С. В. Выкарыстанне чэленджаў у адукацыйным працэсе	120
Мороз С. В. Использование Web 3.0 сервисов для развития грамматической компетенции студентов языковых специальностей на примере сервиса WORDWALL	123
Нечай М. А., Заборовская О. С. Метод ситуационных задач в обучении иноязычной коммуникации	125
Прокопюк О. В. Этапы обучения студентов технических специальностей иноязычной лексике.....	128
Рубанюк Н. В. Несколько наблюдений преподавателя-практика о необходимости сравнения родного языка с иностранным в процессе преподавания	131
Рыбакова А. С. Важность разработки эффективной системы оценивания успеваемости в вузе	134
Синяпкина И. В., Карлова Г. Г. Использование новых технологических решений в обучении иностранным языкам в высшей школе	137
Савчук Е. М., Мацкевич М. А. Использование ЭУМК в целях повышения эффективности процесса обучения	140
Самойленко Н. Б. Использование искусственного интеллекта в процессе подготовки магистров к преподаванию иностранного языка в вузе	142
Самсонова М. А. Роль мультипликационных фильмов в процессе преподавания РКИ.....	145
Саркисян Р. Р. Эдьютейнмент на занятиях по иностранному языку: опыт применения в курсе “Research Methodology”	148
Семенчук И. В. Современный учебник по иностранному языку как важный лингводидактический ресурс при получении научно-ориентированного образования.....	151